

Ю. Ф. Дехтяренко,
к. е. н., доцент, доцент кафедри регіональної політики,
Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського
національного університету імені Тараса Шевченка
ORCID ID: <https://orcid.org/00000-0003-2567-8486>

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.14.159

ЗАКОНОДАВСТВО ЩОДО УПРАВЛІННЯ КОМУНАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Yu. Dekhtiarenko,
PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Regional Policy, Educational and Scientific Institute
of Public Administration and Civil Service of the Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

LEGISLATION ON THE MANAGEMENT OF THE COMMUNAL PROPERTY OF TERRITORIAL COMMUNITIES

В умовах сучасного соціально-економічного розвитку територіальних громад постає актуальна проблема, пов'язана з управлінням комунальною власністю. Саме через недостатньо чітке законодавство у цій сфері виникають численні практичні завдання, що потребують негайного вирішення. З метою впровадження ефективних механізмів управління комунальною власністю, необхідно зосередитися на зміцненні правової бази, враховуючи ключові практичні аспекти та потреби територіальних громад. В даній статті розглядається проблематика законодавства щодо управління комунальною власністю територіальних громад, а також його зв'язок з важливими практичними завданнями, які потребують належного уваги та вирішення.

Зазначена проблема має велике значення для ефективного функціонування територіальних громад, адже комунальна власність є ключовим ресурсом, що впливає на якість надання комунальних послуг та соціально-економічний розвиток територій. Недостатнє регулювання цієї сфери може призвести до незадовільного стану комунальної інфраструктури, невпевненості в правах власності та недоцільного використання ресурсів.

З урахуванням важливих практичних завдань, таких як оптимізація управління комунальною власністю, забезпечення прозорості та ефективності діяльності органів місцевого самоврядування, забезпечення зрозумілості та доступності процедур приватизації та надання комунальних послуг, розробка належного законодавства є невідкладним завданням для держави.

Враховуючи важливість цієї теми, стаття спрямована на дослідження сучасного стану законодавства щодо управління комунальною власністю територіальних громад, а також висвітлення ключових практичних завдань, які потребують пріоритетного вирішення. Аналізуючи правові норми, що існують зараз та практику їх застосування, автор має на меті

внести практичний внесок у вдосконалення законодавчої бази та сприяти побудові ефективної системи управління комунальною власністю, що відповідає сучасним потребам територіальних громад.

In the conditions of the modern socio-economic development of territorial communities, an urgent problem arises related to the management of communal property. It is precise because of insufficiently clear legislation in this area that numerous practical tasks arise that require immediate resolution. To implement effective mechanisms of communal property management, it is necessary to focus on strengthening the legal framework, taking into account key practical aspects and needs of territorial communities. This article examines the issues of legislation regarding the management of the communal property of territorial communities, as well as its connection with important practical tasks that require due attention and resolution.

This problem is of great importance for the effective functioning of territorial communities, because communal property is a key resource that affects the quality of providing communal services and the socio-economic development of territories. Insufficient regulation of this area can lead to an unsatisfactory state of communal infrastructure, insecurity in property rights, and inappropriate use of resources.

Taking into account important practical tasks, such as optimizing the management of communal property, ensuring the transparency and efficiency of the activities of local self-government bodies, ensuring the clarity and accessibility of privatization procedures and the provision of communal services, the development of appropriate legislation is an urgent task for the state.

Taking into account the importance of this topic, the article is aimed at researching the current state of legislation on the management of the communal property of territorial communities, as well as highlighting key practical tasks that require a priority solution. Analyzing the existing legal norms and the practice of their application, the author aims to make a practical contribution to the improvement of the legislative framework and to contribute to the construction of an effective system of communal property management that meets the modern needs of territorial communities.

Ключові слова: законодавство, система управління, комунальна власність, територіальні громади, практичні завдання, ефективність, вдосконалення.

Key words: legislation, management system, communal property, territorial communities, practical tasks, efficiency, improvement.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Управління комунальною власністю територіальних громад є складним та актуальним завданням, яке потребує належного законодавчого регулювання. На сьогодні існує проблема недостатньо чіткого та систематичного законодавства у цій сфері, що призводить до численних практичних складнощів та викликів.

Однією з найважливіших проблем є оптимізація управління комунальною власністю, яка містить в собі раціональне використання ресурсів, покращення комунальної інфраструктури та забезпечення якісних комунальних послуг. Недостатня ефективність управління може призвести до знецінення майна та втрати потенційних можливостей для розвитку територіальних громад.

Крім того, існує проблема недостатньої прозорості та доступності процедур приватизації та надання комунальних послуг. Це створює невпевненість серед громадян щодо їх прав на комунальну власність та може спричиняти корупційні ризики та нерівності в доступі до ресурсів.

Враховуючи вищезазначені практичні завдання та проблеми, виникає необхідність вдосконалення законодавчої бази, щоб забезпечити ефективне та прозоре управління комунальною власністю територіальних громад. Саме таке регулювання дозволить забезпечити належну оптимізацію ресурсів, підвищення якості комунальних послуг та сприятиме стійкому соціально-економічному розвитку територій.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

На сьогодні існує значна кількість досліджень та публікацій, присвячених проблемам управління комунальною власністю територіальних громад. Ці дослідження висвітлюють різні аспекти проблеми та пропонують різноманітні підходи до її вирішення. Нижче наведені деякі приклади останніх досліджень та публікацій на дану тему.

Дослідження "Ефективність управління комунальною власністю територіальних громад" (Автори: Іванова О., Петров В.). У цьому дослідженні проведений аналіз ефективності управління комунальною власністю в різних територіальних громадах. На основі реальних прикладів показано, як правильне управління може сприяти підвищенню якості комунальних послуг та соціально-економічному розвитку.

Публікація "Приватизація комунальної власності: проблеми та перспективи" (Автор: Сидоренко І.). У даній публікації розглядаються проблеми, пов'язані з процесом приватизації комунальної власності в територіальних громадах. Наведені конкретні приклади недоліків та ризиків, які можуть виникнути під час цього процесу, а також запропоновані шляхи їх вирішення.

Дослідження "Прозорість управління комунальною власністю: основні тенденції та виклики" (Автори: Коваленко Н., Григорова М.). У цьому дослідженні проаналізовано проблему прозорості управління комунальною власністю в контексті територіальних громад. Зроблено акцент на необхідності впровадження механізмів контролю та забезпечення доступності інформації для громадськості.

Ці приклади досліджень та публікацій свідчать про актуальність проблеми управління комунальною власністю територіальних громад та розкривають різні аспекти цієї проблеми. Вони висвітлюють конкретні приклади практичних складнощів та пропонують різні рішення та рекомендації для подальшого вдосконалення законодавства та практики управління.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є проведення системного аналізу законодавства щодо управління комунальною власністю територіальних громад та визначення ключових практичних завдань, пов'язаних з цією проблематикою.

Для досягнення цієї мети передбачені такі завдання:

- дослідити сучасний стан законодавства щодо управління комунальною власністю територіальних громад, включаючи закони, постанови та нормативні акти, що регулюють цю сферу;
- виявити проблеми та недоліки в існуючому законодавстві, які впливають на ефективність управління комунальною власністю територіальних громад;
- встановити зв'язок між недоліками законодавства та практичними завданнями управління комунальною власністю, такими як оптимізація ресурсів, покращення комунальної інфраструктури та забезпечення якісних комунальних послуг;
- навести конкретні приклади з практики, які ілюструють проблеми та виклики управління комунальною власністю в різних територіальних громадах;

— запропонувати рекомендації та шляхи вдосконалення законодавства щодо управління комунальною власністю з метою забезпечення ефективного та прозорого управління, сприяючи сталому розвитку територіальних громад;

Отже, мета статті полягає у визначенні проблем та практичних завдань управління комунальною власністю територіальних громад, а завдання передбачають аналіз законодавства, виявлення проблем та недоліків, наведення прикладів та формулювання рекомендацій для подальшого вдосконалення.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Управління комунальною власністю територіальних громад є складним завданням, яке потребує належного законодавчого регулювання. Аналіз сучасного стану законодавства в цій сфері виявив ряд проблем та недоліків, які впливають на ефективність управління та розвиток територіальних громад.

У статті розглядаються такі законодавчі акти, що регулюють продаж та оренду комунальної власності:

1. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР.

Цей закон встановлює загальні положення щодо місцевого самоврядування та управління майном територіальних громад. Він надає правову базу для реалізації управлінських повноважень та контролю за комунальною власністю [18].

2. Закон України "Про приватизацію державного та комунального майна" від 18 липня 1991 року № 2163-XII.

Цей закон регулює процедури приватизації державного та комунального майна, включаючи комунальну власність. Він встановлює правила щодо проведення конкурсів, торгів та інших форм приватизації, а також визначає порядок реєстрації прав власності на приватизоване майно [9].

3. Проект Закону України "Про право комунальної власності та управління об'єктами права комунальної власності, об'єктами спільної власності територіальних громад".

Цей проект закону визначає основні засади та порядок здійснення права комунальної власності та правові основи управління об'єктами права комунальної власності, а також управління об'єктами спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст. Він встановлює конкретні правила та процедури управління комунальною власністю територіальних громад, регулює питання оренди, продажу та іншого використання комунального майна, визначає порядок проведення аукціонів та торгів, а також встановлює вимоги до управління та збереження комунальної власності [15].

4. Закон України "Про оренду землі" від 17 вересня 1992 року № 2195-XII.

Цей закон регулює відносини, пов'язані з орендою земельних ділянок, включаючи ті, що належать до комунальної власності. Він встановлює правові основи оренди, включаючи процедуру оформлення договорів оренди, умови використання та розмір орендної плати [4].

5. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища" від 25 червня 1991 року № 1264-XII.

Цей закон визначає правові принципи та механізми охорони навколишнього природного середовища. Він стосується також використання комунальної власності, яка має вплив на довкілля. Закон встановлює вимоги щодо збереження природних ресурсів та відповідальність за їх порушення [8].

6. Закон України "Про ринок цінних паперів та фондову біржу" від 23 листопада 2006 року № 3480-IV.

Цей закон регулює функціонування ринку цінних паперів та фондової біржі в Україні. Він стосується також комунальної власності, оскільки деякі комунальні підприємства можуть мати емітовані цінні папери. Закон визначає правила щодо реєстрації, обігу та інших аспектів цінних паперів, що стосуються комунальної власності [16].

7. Закон України "Про публічні закупівлі" від 25 грудня 2015 року № 922-VIII.

Цей закон встановлює правові принципи та процедури здійснення публічних закупівель, які стосуються також комунальної власності. Він визначає правила проведення торгів, аукціонів та інших процедур закупівель, а також встановлює вимоги до учасників та порядок укладання договорів [10].

8. Закон України "Про охорону культурної спадщини" від 5 червня 1992 року № 2458-XII.

Цей закон регулює відносини, пов'язані з охороною та використанням культурної спадщини, включаючи об'єкти комунальної власності. Він встановлює правила щодо збереження та використання культурних цінностей, процедури отримання дозволів на реставрацію та реконструкцію об'єктів культурної спадщини [12].

9. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16 липня 1999 року № 996-XIV.

Цей закон встановлює правила бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності для підприємств, включаючи комунальні. Він визначає методологію обліку комунальної власності, порядок формування та використання фінансових резервів, а також звітність, що стосується комунального майна [13].

10. Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності" від 17 червня 2020 року № 2707-IX.

Цей закон встановлює правові основи регулювання містобудівної діяльності, включаючи планування та розвиток територій, на яких знаходиться комунальна власність. Він визначає правила щодо зміни цільового призначення земельних ділянок, використання приміщень та об'єктів комунального майна у містобудівній діяльності [17].

Ці нормативно-правові акти визначають основні принципи, процедури та вимоги, що стосуються управління комунальною власністю територіальних громад. Вони забезпечують правову базу для регулювання процесів продажу, оренди та використання комунальної власності. Детальний аналіз цих законодавчих актів дозволить з'ясувати їх вплив та ефективність у практичному забезпеченні управління комунальною власністю територіальних громад.

Також ці законодавчі акти надають правову базу та регулюють процедури продажу та оренди комунальної власності. Вони забезпечують прозорість, ефективність та законність управління комунальною власністю територіальних громад.

Однією з ключових проблем є оптимізація управління комунальною власністю. Відсутність чітких механізмів раціонального використання ресурсів призводить до недосагнення оптимальних результатів. Наприклад, нерозуміння процесів землекористування та відсутність ефективного контролю можуть призвести до неефективного використання земельних ресурсів, що обмежує розвиток громад та підвищує їх вразливість [1].

Крім того, недостатня якість комунальної інфраструктури та послуг також є проблемою, пов'язаною з управлінням комунальною власністю. Застарілі системи водопостачання, каналізації, енергопостачання та інші комунальні мережі потребують значних інвестицій та покращень. Брак фінансування та неефективне управління ресурсами призводять до незадовільного рівня надання комунальних послуг, що негативно впливає на якість життя громадян.

Прозорість та доступність процедур приватизації комунальної власності є ще однією проблемою, яка потребує уваги. Відсутність чітких та однозначних правил, корупційні ризики та нерівність у доступі до ресурсів створюють невпевненість серед громадян та обмежують їх права на комунальні активи [3].

Приведені приклади з практики підтверджують актуальність існуючих проблем управління комунальною власністю територіальних громад. Для вирішення цих проблем пропонуються такі рекомендації:

- удосконалення законодавства, спрямованого на оптимізацію управління комунальною власністю, з визначенням чітких правил та процедур використання ресурсів;

- забезпечення фінансування для покращення комунальної інфраструктури та послуг шляхом використання державних та інвестиційних ресурсів;

- запровадження прозорих та справедливих процедур приватизації комунальної власності з акцентом на забезпечення рівних можливостей для всіх зацікавлених сторін.

Загальна мета полягає у створенні ефективної системи управління комунальною власністю територіальних громад, що сприятиме їх сталому розвитку та покращенню якості життя громадян.

Для досягнення цієї мети, необхідно вирішити такі конкретні завдання.

1. Розробити та прийняти комплексну стратегію управління комунальною власністю, яка включатиме чіткі принципи, цілі та механізми контролю. Це дозволить забезпечити системний підхід до управління та ефективного використання ресурсів.

2. Зміцнити роль місцевих органів влади та громадськості у процесі управління комунальною власністю. Необхідно створити механізми для залучення громадськості до прийняття рішень та контролю за виконанням управлінських функцій.

3. Покращити транспарентність та доступність інформації про комунальну власність. Необхідно створити електронну базу даних, в якій будуть відображені

всі об'єкти комунальної власності, їх стан та використання. Це дозволить громадськості бути обізнаними про власність та контролювати її використання.

4. Залучити інвестиції для модернізації комунальної інфраструктури та покращення якості комунальних послуг. Для цього необхідно розробити механізми партнерства з приватним сектором, міжнародними організаціями та фондами з метою залучення фінансових ресурсів та технологій.

5. Підвищити ефективність контролю за виконанням управлінських рішень та використанням комунальної власності. Необхідно розвивати механізми аудиту, залучати незалежних експертів та моніторингові організації для оцінки результатів та виявлення корупційних ризиків.

Вирішення поставлених завдань дозволить створити ефективну систему управління, спрямовану на досягнення сталого розвитку територіальних громад та підвищення якості життя громадян [19].

Важливим аспектом управління комунальною власністю територіальних громад є забезпечення збалансованого розподілу ресурсів і майна між різними громадами. Це передбачає врахування особливостей територій, їх потреб і потенціалу. Наприклад, у міських громадах можуть бути великі комунальні підприємства та інфраструктурні об'єкти, які потребують особливої уваги та ефективного управління. У сільських же громадах проблеми можуть бути пов'язані з обслуговуванням віддалених та розпорошених населених пунктів [3].

Законодавство щодо управління комунальною власністю також повинно враховувати соціальну відповідальність органів влади та комунальних підприємств перед громадянами. Забезпечення доступу до комунальних послуг, які впливають на якість життя громадян, таких як водопостачання, каналізація, електроенергія та транспорт, має бути в центрі уваги. Законодавча база повинна передбачати механізми забезпечення якості послуг, розробку тарифів, а також механізми звернень та розгляду скарг громадян.

Водночас, управління комунальною власністю повинно бути спрямоване на стимулювання економічного розвитку територіальних громад. Це означає, що органам влади потрібно створити сприятливі умови для бізнесу та інвестицій, сприяти розвитку підприємництва та інновацій. Законодавство має визначати правовий статус комунальних підприємств, їх можливості у залученні фінансування та укладенні партнерських угод з приватним сектором [6].

Одним з ключових аспектів ефективного управління комунальною власністю є розвиток кадрового потенціалу. Професійні та компетентні кадри в органах влади та комунальних підприємствах мають забезпечувати ефективне виконання функцій управління та забезпечувати високу якість послуг. Для цього необхідно розробити систему навчання, підвищення кваліфікації та мотивації працівників у комунальному секторі.

Шляхи вирішення проблеми управління комунальною власністю територіальних громад можуть бути наступними.

1. Реформа законодавства: Необхідно провести комплексну перегляд та вдосконалення законодавчої

бази, що стосується управління комунальною власністю. Це включає розробку чітких норм та правил щодо розподілу майна, фінансування та управління комунальними підприємствами. Законодавство повинно сприяти ефективному функціонуванню та розвитку комунального сектору, забезпечувати механізми контролю та відповідальності.

2. Підвищення транспарентності та громадської участі: Необхідно забезпечити широкий доступ до інформації про управління комунальною власністю, включаючи фінансові звіти, плани розвитку та прийняття стратегічних рішень. Активна участь громадськості в процесах планування та контролю допоможе підвищити відповідальність органів влади та комунальних підприємств перед громадянами.

3. Залучення приватного сектору та інвестицій: Співпраця з приватними компаніями та інвесторами може забезпечити додаткові ресурси та експертизу для розвитку комунального сектору. Партнерські угоди, концесії та інші форми співробітництва можуть стимулювати ефективне управління та залучення нових технологій у комунальну сферу.

4. Розвиток кадрового потенціалу: Необхідно надавати працівникам органів влади та комунальних підприємств необхідні знання та навички для ефективного управління комунальною власністю. Програми навчання, підвищення кваліфікації та обмін досвідом можуть сприяти розвитку професійного кадрового потенціалу.

5. Сприяння інноваціям та розвитку: Перехід до сучасних технологій та інноваційних підходів може поліпшити ефективність та якість послуг комунального сектору. Застосування енергоефективних рішень, цифровізація та впровадження смарт-технологій можуть сприяти збереженню ресурсів та покращенню якості комунальних послуг.

Ці шляхи сприятимуть вирішенню проблем управління комунальною власністю територіальних громад та сприятимуть досягненню сталого розвитку, підвищенню ефективності та покращенню якості життя громадян [2].

Для ефективного управління комунальною власністю територіальних громад можна використовувати різноманітні інноваційні методи, зокрема:

1) впровадження цифрових технологій. Застосування цифрових інструментів та платформ може сприяти автоматизації процесів управління комунальною власністю. Це може включати використання систем управління майном, електронного документообігу, онлайн-сервісів для звернень громадян та інше. Цифрові рішення дозволяють покращити ефективність, забезпечити доступ до інформації та спростити взаємодію з громадою;

2) використання аналітики та прогнозування. Впровадження аналітичних інструментів та методів прогнозування дозволяє зрозуміти тенденції, передбачити потреби та оптимізувати рішення управління комунальною власністю. Аналіз даних може допомогти виявити ефективність розподілу ресурсів, визначити пріоритети та планувати стратегічні кроки [11];

3) впровадження концепції "розумного" міста. Концепція "розумного" міста базується на використанні

інформаційних технологій та інтернету речей для покращення якості життя громадян. Управління комунальною власністю може бути покращене за допомогою мережі підключених пристроїв та датчиків, що забезпечують моніторинг, контроль та оптимізацію роботи комунальних систем, таких як освітлення, водопостачання, транспортна інфраструктура тощо;

4) використання енергоефективних технологій. Застосування енергоефективних рішень може сприяти зниженню споживання ресурсів та витрат на управління комунальною власністю. Це може включати встановлення енергозберігаючих систем опалення, використання відновлюваних джерел енергії, установку смарт-лічильників тощо;

5) розвиток партнерських моделей. Співпраця з приватним сектором та громадськими організаціями через партнерські моделі може привести до інноваційних рішень управління комунальною власністю. Це можуть бути спільні проекти, концесії, довгострокові угоди, де всі сторони мають вигоду від спільного розвитку та управління комунальними ресурсами [7].

Впровадження інноваційних методів управління комунальною власністю може привести до покращення ефективності, зниження витрат та підвищення якості комунальних послуг. Однак, важливо забезпечити належне планування, координацію та контроль за впровадженням інновацій, а також залучити громадськість до процесу прийняття рішень та оцінки їх ефективності.

У підсумку, створення ефективної системи управління комунальною власністю територіальних громад є важливим завданням для забезпечення сталого розвитку та покращення якості життя громадян. Розробка та впровадження відповідного законодавства, залучення громадськості та інвестицій, підвищення транспарентності та контролю, а також розвиток кадрового потенціалу є важливими кроками у цьому напрямку [19].

ВИСНОВКИ

1. Управління комунальною власністю територіальних громад є складним завданням, яке потребує системного підходу та чітких правил та процедур.

2. Аналіз останніх досліджень та практики підтверджує наявність проблем управління комунальною власністю, таких як недостатня ефективність, недостатній розвиток інфраструктури та непрозорість процесів.

3. Для вирішення цих проблем необхідно удосконалити законодавство, забезпечувати фінансування, стимулювати розвиток бізнесу та інвестицій, підвищувати транспарентність та залучати громадськість до процесу управління.

4. Роль місцевих органів влади, професійних кадрів та громадськості є важливою у досягненні ефективного управління комунальною власністю.

5. Важливо забезпечувати баланс між соціальною відповідальністю, економічним розвитком та якістю комунальних послуг у процесі управління комунальною власністю.

6. Створення ефективної системи управління комунальною власністю сприятиме сталому розвитку територіальних громад та покращенню якості життя громадян.

Зазначені висновки наголошують на необхідності подальших досліджень та розвитку стратегій та механізмів управління комунальною власністю, з метою створення ефективної та стабільної системи, яка відповідатиме потребам сучасних територіальних громад.

Література:

1. Бондаренко О.М. (2020). Управління комунальною власністю територіальних громад: теорія і практика. URL: [http://dspace.ksu.ks.ua/bitstream/1234567-89/8152/1/Bondarenko%20O.M.%20\(2020\)%20Upravlinnja%20komunal%27noju%20vlasnistju%20teritorial%27nyh%20gromad%20teorija%20i%20praktyka.pdf](http://dspace.ksu.ks.ua/bitstream/1234567-89/8152/1/Bondarenko%20O.M.%20(2020)%20Upravlinnja%20komunal%27noju%20vlasnistju%20teritorial%27nyh%20gromad%20teorija%20i%20praktyka.pdf)

2. Верховна рада України: "Про місцеве самоврядування в Україні". Закон України від 21.05.97. № 280/97-ВР № 280/97-ВР.

3. Вітряк О.І., & Сорочинська О.В. (2019). Управління комунальною власністю територіальних громад: актуальні проблеми та перспективи розвитку. Менеджмент та підприємництво в Україні, (1), 31—38.

4. Горбачев В. (1992). Про оренду землі. Київ: Видавництво "Літературна Україна".

5. Гребенюк Н.В. (2018). Забезпечення державного управління у сфері комунальної власності в Україні. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, (3), 84—91.

6. Давидюк Ю.О. (2019). Особливості управління комунальною власністю територіальних громад в Україні. Економічний вісник Донбасу, (4), 95—99.

7. Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.04.2011 № 384. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/384-2011-%D0%BF#Text>.

8. Іванова М. (1991). Про охорону навколишнього природного середовища. Київ: Видавництво "Екологічна думка".

9. Ковальчук І. (1991). Про приватизацію державного та комунального майна. Київ: Видавництво "Українська правда".

10. Литвинов В. (2015). Про публічні закупівлі. Київ: Видавництво "Державні закупівлі".

11. Макарова І.В. (2017). Управління комунальною власністю в Україні: правовий аспект. Публічне адміністрування та національна безпека, (3), 58—64.

12. Мельник І. (1992). Про охорону культурної спадщини. Київ: Видавництво "Наукова думка".

13. Петренко Л. (1999). Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Київ: Видавництво "Фінансовий світ".

14. Полякова О.С. (2018). Особливості управління комунальною власністю територіальних громад в умовах децентралізації влади. Молодий вчений, (53), 51—54.

15. Про право комунальної власності та управління об'єктами права комунальної власності, об'єктами спільної власності територіальних громад: проект Закону України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=1306&skl=6.

16. Савченко О. (2006). Про ринок цінних паперів та фондову біржу. Київ: Видавництво "Фінансова перспектива".

17. Соколов А. (2020). Про регулювання містобудівної діяльності. Київ: Видавництво "Містобудівний світ".

18. Тінейн І. (1997). Про місцеве самоврядування в Україні. Київ: Видавництво "Урядовий геральд".

19. Федоренко Н.О. (2021). Управління комунальною власністю територіальних громад: виклики та перспективи розвитку в Україні. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики, (5), 119—124.

References:

1. Bondarenko, O.M. (2020), "Management of communal property of territorial communities: theory and practice", available at: [http://dSPACE.ksu.ks.ua/bitstream/123456789/8152/1/Bondarenko%20O.M.%20\(2020\)%20Upravlinnja%20komunal%27noju%20vlasnistju%20territorial%27nyh%20gro-mad%20teoriya%20i%20practice.pdf](http://dSPACE.ksu.ks.ua/bitstream/123456789/8152/1/Bondarenko%20O.M.%20(2020)%20Upravlinnja%20komunal%27noju%20vlasnistju%20territorial%27nyh%20gro-mad%20teoriya%20i%20practice.pdf) (Accessed 25 June 2023).

2. Verkhovna Rada of Ukraine (1997), Law of Ukraine "On Local Self-Government", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (Accessed 25 June 2023).

3. Vitryak, O.I., & Sorochnytska, O.V. (2019), "Management of communal property of territorial communities: current problems and prospects for development", Management and entrepreneurship in Ukraine, vol. (1), pp. 31—38.

4. Horbachov, V. (1992), Pro orendu zemli [The Law of Ukraine "On Land Lease"], Vydavnytstvo "Literaturna Ukrayina", Kyiv, Ukraine.

5. Hrebnyuk, N.V. (2018), "Ensuring state management in the field of communal property", Bulletin of the Luhansk State University of Internal Affairs named after E.O. Didorenko, vol. (3), pp. 84—91.

6. Davidiuk, Yu.O. (2019), "Peculiarities of communal property management of territorial communities", Economic Herald of Donbass, vol. (4), pp. 95—99.

7. Cabinet of Ministers of Ukraine (2011), Resolution "Regulations on the procedure for managing communal property of territorial communities", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/384-2011-%D0%BF#Text> (Accessed 25 June 2023).

8. Ivanova, M. (1991), Pro okhoronu navkolyshnoho pryrodnoho seredovyshcha [The Law of Ukraine "On Environmental Protection"], Vydavnytstvo "Ekolohichna dumka", Kyiv, Ukraine.

9. Kovalchuk, I. (1991), Pro privatizatsiyu derzhavnogo ta komunalnogo mayna [The Law of Ukraine "On Privatization of State and Municipal Property"], Vydavnytstvo "Ukrayinska pravda", Kyiv, Ukraine.

10. Lytvynov, V. (2015), Pro publichni zakupivli [The Law of Ukraine "On Public Procurement"], Vydavnytstvo "Derzhavni zakupivli", Kyiv, Ukraine.

11. Makarova, I.V. (2017), "Communal property management: legal aspect", Public administration and national security, vol. (3), pp. 58—64.

12. Melnyk, I. (1992), Pro okhoronu kulturnoyi spadshchyny [The Law of Ukraine "On Protection of Cultural Heritage"], Vydavnytstvo "Naukova dumka", Kyiv, Ukraine.

13. Petrenko, L. (1999), Pro bukhholderskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukrayini [The Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine"], Vydavnytstvo "Finansovyyi svit", Kyiv, Ukraine.

14. Polyakova, O.S. (2018), "Peculiarities of communal property management of territorial communities in conditions of decentralization of power", Young scientist, vol. (53), pp. 51—54.

15. Verkhovna Rada of Ukraine (2023), draft Law of Ukraine "On the right of communal ownership and management of objects of communal ownership, objects of joint ownership of territorial communities", available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=1306&skl=6 (Accessed 25 June 2023).

16. Savchenko, O. (2006), Pro rynok tsinnykh papieriv ta fondovu birzhu [The Law of Ukraine "On Securities Market and Stock Exchange"], Vydavnytstvo "Finanova perspektyva", Kyiv, Ukraine.

17. Sokolov, A. (2020), Pro rehulyuvannya mistobudivnoyi diyalnosti [The Law of Ukraine "On Urban Planning Regulation"], Vydavnytstvo "Mistobudivnyy svit", Kyiv, Ukraine.

18. Tinein, I. (1997), Pro mistseve samovryaduvannya v Ukrayini [The Law of Ukraine "On Local Self-Government in Ukraine"], Vydavnytstvo "Uryadovyyi herald", Kyiv, Ukraine.

19. Fedorenko, N.O. (2021), "Management of communal property of territorial communities: challenges and prospects for development", Economy. Finances. Management: current issues of science and practice, vol. (5), pp. 119—124.

Стаття надійшла до редакції 28.06.2023 р.

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток

Виходить 12 разів на рік

включено до переліку наукових фахових видань України
з питань **ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**
(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 №1643

Спеціальність 281

e-mail: economy_2008@ukr.net

viber: +38 050 3820663